

Josef Pekař

* 12. 4. 1870 Malý Rohozec

† 23. 1. 1937 Praha

Život, studium a kariéra

Josef Pekař se narodil v **Malém Rohozci**, ale nedlouho poté se celá jeho rodina přestěhovala do **Daliměřic**. V letech **1880-1888** navštěvoval gymnázium v Mladé Boleslavi, kde také začal pracovat v archivu. Poté pokračoval ve studiu na Univerzitě Karlově v Praze, kde v roce **1892** absolvoval obory historie a zeměpis. V roce **1893** mu byl udělen titul PhDr. Za jeho práci ***Kandidatury krále Přemysla Otakara***, která dokazovala, že se Přemysl Otakar II. ucházel o říšský trůn v letech 1272-1273. V té době také pracoval v redakci **Ottova slovníku naučného**. V roce **1894** absolvoval studijní cestu do Německého **Erlagenu** a později také do **Berlína**, kde získal mnoho zkušeností z přednášek například profesora Lenze. Poté v roce 1895 krátce vyučoval na gymnáziu v Mladé Boleslavi a také na gymnáziu v Praze, v obou případech pouze jako zástupce. Věnoval se i práci v **Českém časopisu historickém**, který nejdříve vedl společně s Jaroslavem Gollem a poté se sám stal vedoucím redaktorem. V roce **1897** se habilitoval prací ***Dějiny Valdštejnského spiknutí 1630-1634*** a poté se stal soukromým docentem na české FF. Zde je roku **1905** jmenován řádným profesorem říšských dějin, přednášel na Karlově Univerzitě, kde v letech **1911-1912** působil jako děkan a později (**1931-1932**) se stal i rektorem Univerzity Karlovy. Po odstoupení TGM mu bylo dokonce nabídnuto místo prezidenta, to však odmítl. Josef Pekař zemřel 23. ledna 1937 v Praze.

Spor s Theodorem Mommsenem

Pekař se otevřeně pustil do ostré kritiky subjektivních germanizačních názorů Theodora Mommsena v jeho díle **Čechové jako apoštolové barbarství** z roku **1897**. Usvědčoval Mommsena z nevědomosti, když nařkl Čechy z ničení německé národní jednoty a také poukazoval na to, že reformaci zahájili Češi a Martin Luther byl přímo ovlivněn Janem Husem.

Spor o smysl českých dějin

Spor měl několik částí a účastnily se ho přední osobnosti české historiografie a filosofie. Josef Pekař se v tomto sporu zastával **Jaroslava Golla** a zpochybňoval tvrzení **T.G. Masaryka**, že by smyslem českých dějin měla být myšlenka humanity, protože podle něho nevycházelo z poznatků historické vědy.

Názory a dílo

Měl konzervativní názory v souvislosti s rozpadem Rakouska-Uherska. Rozpad podle něj neměl přinést nic dobrého, avšak zastával názor, že by měli mít Češi

v rámci R-U lepší postavení. Vznik samostatného Československa neočekával, ale přesto ho uvítal a oslavil přednáškou **Říjen 1918**.

Mezi jeho nejznámější díla patří *Nejstarší kronika česká* (1903), *Žižka a jeho doba I-IV*. (1927-1933), *Masarykova česká filosofie* (1927), nebo *O smyslu českých dějin* (1929).

Za minulého režimu byla Pekařova tvorba stažena z knihoven, protože začal být spojován s nacistickým režimem. Nacisté využili Pekařovu kritiku Palackého ve svůj prospěch, protože Palackého zavrhovali. Podobně špatně si onu kritiku vyložili komunisté a označili ho doslova jako odpůrce národních snah a pokroku.

Literatura:

HANZAL, Josef: Josef Pekař. Život a dílo. Praha 2002.

KUČERA, Martin: Rakouský občan Josef Pekař. Praha 2005.

KUTNAR, František, MAREK, Jaroslav: Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisectví. Praha 2009.